

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17870

Θέμα 24^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 20-38**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.* 20
- ΑΝ. *Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῶ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ετεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς, 25
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαί τινα,
ἔᾄν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
Τοιαῦτά φασι τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ, 35
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ γὰρ τάφου νῶν ... εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.*
(Μονάδες 30)

Γιατί, από τα δυο μας αδέλφια, ο Κρέων τον ένα έκρινε άξιο ταφής, ενώ τον άλλο ανάξιο να ταφεί; Τον Ετεοκλή, όπως λένε, αφού του φέρθηκε με δίκαιη κρίση και σύμφωνα με το (θρησκευτικό) νόμο (σύμφωνα με τη θρησκευτική συνήθεια), διέταξε να τον θάψουν κάτω από τη γη, ώστε να είναι τιμημένος ανάμεσα στους

νεκρούς στον Κάτω Κόσμο, αλλά το κορμί του Πολυνείκη, ο οποίος πέθανε κατά τρόπο οικτρό, λένε πως έχει διακηρυχθεί στους πολίτες κανείς να μην το θάψει και να μην το κλάψει, αλλά να το αφήσουν άκλαυτο, άταφο, γλυκό εύρημα για τα όρνια που λαίμαργα ψάχνουν για την τροφή τους.

2. Να αναφερθείτε αναλυτικά στο λυρικό μέρος της τραγωδίας.

(Μονάδες 10)

Το λυρικό μέρος της τραγωδίας αποτελούν η **πάροδος** και τα **στάσιμα**.

Η **πάροδος** είναι το άσμα που τραγουδούσε ο χορός, καθώς έμπαινε στην ορχήστρα με ρυθμικό βηματισμό, ενώ τα **στάσιμα** τα τραγουδούσε ο χορός, όταν πια είχε λάβει τη θέση του (στάσιν) στην ορχήστρα, και τα συνόδευε με χορευτικές κινήσεις. Εκτός όμως από την πάροδο και τα στάσιμα υπάρχουν και άλλα λυρικά στοιχεία στην τραγωδία, που παρεμβάλλονται ανάμεσα στα διαλογικά μέρη. Από αυτά άλλα έχουν θρηνητικό χαρακτήρα και τα τραγουδούσε ο χορός με ένα ή δύο ηθοποιούς (**κομποί**) και άλλα τα τραγουδούσε μόνο ένας (**μονωδίες**) ή δύο (**διωδίες**) ηθοποιοί. Επειδή τα χορικά άσματα αποτελούν επιβιώσεις της αρχαιότερης χορικής ποίησης, που καλλιέργησαν κυρίως οι Δωριείς, διατηρούν τόσο τη δωρική γλώσσα όσο και τα ποικίλα μέτρα του αρχαιοελληνικού λυρισμού.

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ἔπος	-ός	
δίκη	-αίος	
νόμος	-ίμος	
χθών	-ίος	
φόνος	-ικός	

(Μονάδες 5)

ἔπος → ἐπικός

δίκη → δίκαιος

νόμος → νόμιμος

χθών → χθόνιος

φόνος → φονικός

β) *είσορῶσι, λέγω, ἄγειν, δρᾷ, πέφυκας*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

είσορῶσι → πανόραμα

λέγω → δυσλεξία

ἄγειν → στρατηγός

δρᾷ → δραστηριότητα

πέφυκας → ἔμφυτος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος